

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytőzsdéjében. Ujvidéken: Shäffer Péter könyvkereskedéseiben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negy

évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműve

ek és szerel

nyebb javadalmasú hivatalnokoknak évi 8 kor

lévre 4 kor,

negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pér

ken.

A gyógyszerészet reformja.

Az utolsó évtized szerencsétlen politikai viszonyai minden haladást, minden korszerű előmenetelt lehetetlenné tettek. Az akkori ellenzék makacs és most már kétség-telenül bebizonyított önző magatartása megakadályozta a nemzetnek még olyan vitális érdekének fejlesztését is. A házszabályoknak tető alá hozása végre-valahára akcióképesé tette némileg szárnalmas parlamentünket. A mint a parlament — a honatyák szájára rakott szájkosár révén levegőhöz jutott, a belügyi kormány elismerésre méltó igyekezettel hozzálátott ügyköre legelhanyagoltabb részének, a közegészség ügyének újjászervezéséhez.

A közegészségügy törvénynek a községre vonatkozó része már szentesítés alá van bocsátva és néhány hét múlva életbe lép. Minden elfogulatlanul gondolkodó embernek el kell ismerni, hogy a belügyi kormány ezen törvényért őszintén elismerés illeti, mert minden irányban megnyugvást szült. Meg vannak elégedve vele a szakközegek, a községi és körorvosok; meg lehetnek elégedve a községek, mert lényeges terhetől mentesíti őket e törvény és ki fogja elégíteni az első sorban számba jövő felet: a közérdeket, a nagyközönséget, mert ezen az alapon lehet már a községek közegészségügye érdekében tenni is valamit.

A közegészségügyi elavult törvény egyik részének ilyen sikeres revíziója után joggal remélhettük, hogy a sorra kerülő egyéb részei is hasonló köznyugvást fognak szülni. Föltevésünkben csalódtunk, mert a gyógyszerészeti ügynek rendezésére vonatkozó és a legutóbb napvilágra jutott törvénytervezet nem mondható szerencsésnek, még kevésbé sikerültnek, aminek bizonyítéka az általános konsternáció, melyet az egyik érdekelt félnél, a gyógyszerészeknél keltett. A törvénytervezet a jelen alapon és mostani kiindulási ponttal nem is lehet jó. Megmondom röviden, miért nem jó: mert félrendszabály.

Meglátszik a tervezeten, hogy akart valami újat, jót, de mert új, szokatlan és főleg mert radikális — úgy látszik megijedt és megállott — nem akarom mondani, hogy megakadt — az út közepén. Így nem is lehetett más a tervezetből, mint torzszülött: közjogu gyógyszerár; ahelyett, hogy mindjárt az lett volna, aminek lennie kellett volna: közjogu helyett közgyógyszerár, vagy magyarán mondva községi, illetve állami gyógyszerár. Az az impressióm, hogy ilyesvalami lebegett a tervező szemei előtt, mert a suprema lexnek, a salus rei publicae-nek, ez felelt volna meg leginkább. Előbb-utóbb ugyanis be kell ennek következni, mert lehetetlen, hogy a mai gyógyszer kiszolgálási rendszer még sokáig fentarthassa magát. A kultura terjedésével az egészség becsülése mindinkább nagyobb és nagyobb néprétegekre terjed ki és ezzel paralel halad a vágy, az igyekezet az egészség helyreállítására és ennek elérésére szükséges eszközök

megszerzésére. A mult század közepén vagy első felében a gyógyszerár igénybevétele a nagyon vagyonos osztály kiváltságos luxusa volt; ma a gyógyszerár cikkek közszükségletet képeznek és a legszegényebbek is jogos igényét képezik. Ma azonban kétségkívül még drágák a gyógyszerek, aminek — már most nyomtatékosan hangsúlyozva előrebocsátom — nem a gyógyszerészek az okai, hanem a rossz rendszer, mely a jog vétele után óriási összegek befektetésére kényszeríti a gyógyszerészeket, úgy, hogy a betegek nem a gyógyszerek termelési árát fizetik meg, hanem — főleg városokban — fiktív árát. A belügyi kormány tudja ezt és látja is ennek perverz voltát; segíteni is akar, de nem úgy, ahogy kellene: racionálisan és radikálisan, hanem megelégszik a közjogu gyógyszerárak félrendszabályával.

Mi is az a közjogu gyógyszerár? Az, hogy ezentul nem csak gyógyszerész kérhet jogot gyógyszerár felállítására, hanem község is, gyógyintézet és betegsegélyző pénztár is. Mi a célja ennek? A kormány — de talán más is — tudja, hogy minden gyógyszerár bizonyos mennyiségű tiszta jövedelmet hoz. Most már ezt a bizonyos jövedelmet akarja a törvénytervezet a község zsebébe juttatni, mint ahogy például a pénzügyminisztérium a borítalmérési jognak bevételeknél elsőbbséget biztosít a községnek és így némi jövedelemhez juttatja a községet.

A szeszből befolyó jövedelem — lévén az ékezetes cikk — még elfogadható, de hogyan tudja a kormány megnyugtatni lelkiismeretét, ha a szegény betegekkel akarja a gyógyszerek termelési árának sokszorosát megfizettetni, hogy a közjogu gyógyszerárak majd jövedelmezzenek a községeknek.

Ha az nem immorális, hogy a bajban, betegségben és minél nagyobb, hosszabb betegségben, annál nagyobb bajban, nyomorúságban és igen sokszor szűkölködésben szenvedő polgártársunkból akar a tervezett törvény adóalanyokat és adóprébetéket csinálni, akkor igazán már semmi sem immorális.

Az állam látja, hogy a gyógyszerek mesterséges drágasága folytán valakinek jövedelme — nem mondom illegitim, de az igazságtalan adó látszatával bíró jövedelme van és ezt akarja közintézeteknek juttatni és pedig nem az egyedül helyes uton, bátor elhatározással, hanem kerülő uton, úgy hátsó ajtón, a mostani gyógyszerárak és gyógyszerészek egyenes és biztos tönkretételével, mert a közjogu gyógyszerárak torzintézményének kreálásával nem lesz segítve az ugyanis rendszerint szűkes viszonyok között tengődő betegeknek, mert továbbra is méregdrágán kell majd fizetni a gyógyszert, hanem a gyógyszerár tulajdonosokat biztosan tönkre teszi és megfoszt 3000 intelligens magyar családot existenciájától. Elismerem, hogy minden reform áldozatokat kíván, de ezért a silány reformért ugyancsak

kár áldozatul dobní az egész szeti kart. Mit jelent a közjogu gyógyszerár reformja? Azt, hogy egy jobb község (város) eddig jövedelemhez fog jutni és így vesebb pótdadót kell majd fizetni a legmodernebb progresszív életbe lépni: t. i. nem az fog fizetni, kinek sokkal több a v aki minél betegebb, minél ny így minél több gyógyszerre

Nem közjogu gyógytár hanem állami vagy községir azt kellene mondani, hogy ezentul a betegek a termet kapni és a gyógyszerészeket fizetni vagy a rendes költség vagy pedig a gyógyszereké delemből. Utóbbi a termet sem tartom lehetetlenségre csobb gyógyszerek könnyi gük folytán a forgalmat fogják sokszorozni és a g ellátása elég fedezetet f Ide nem tartozik részlet birálására, hogy mi volna sen államosított gyógyszerár teni, vagy államilag szubvencionált gyógyszerészeket alkalmazni.

Még csak néhány szóval akarok megemlékezni a gyógyszerészek jogos fölzudulásáról, melyet az igazán furcsa közjogu gyógyszerári intézmény réme okozott. Ha ez bekövetkezik, úgy a drága pénzen vásárolt gyógyszerárak tulajdonosai mind tönkre mennek, mert ha pl. Zombor város még 2—3 közjogu gyógyszerárt fölállít és esetleg még a betegsegélyző pénztár is, úgy néhány év múlva a jelenlegi gyógyszerárak értéke semmivé fog devalválódni. Az államnak nem lehet célja évszázados szerzett jogokat egy csapásra megsemmisíteni, hanem ha tenni akar a beteg polgárok érdekében valamit a gyógyszerek mai fictiv árának megszüntetésével, úgy az egyetlen helyes és közérdekű humánus álláspont a gyógyszerárak államosítása és ennek természetes következménye, a mai gyógyszerárak megváltása. Lehetetlen 3000 intelligens család alól minden rekompensáció nélkül kivenni a létalapot, amint nem lehetett a regálejogot sem egyszerűen konfiskálni, hanem lege artis meg kellett váltani.

A belügyi kormány törvény-tervezetének egyéb részei sok üdvös, de még mindig megrostálódó ujitást tartalmaznak; a legszembeötlőbb ujitása azonban a közjogu gyógyszerár, mely azonban ebben az alakban törvénynyé nem lehet és föl is teszünk a kormányról, hogy a szakemberek véleményének meghallgatásával el fogja ejteni a gyógyszerészekre végtelen káros, a közönségre nézve semmi hasznosat sem jelentő és végeredményében immorális ujitást.

Dr. Holländer Dávid.

Craujneiyi menyhert eitunese.

Érdújhelyi Menyhért, nemrég leköszönt zentai alsóvárosi plebános, a bácsmezei róm. kath. Klérus egyik kiváló képzettségű, nagytudományú tagja, aki agilis, fáradhatatlan közszereplésével és szilaj temperamentumával sokat beszéltetett magáról, eltűnt Magyarországból s az új világba vándorolt. A jobb sorsra érdemes férfiú szomorú esetéről ezeket jelentik Zentáról:

Város és megyeszerte nagy feltűnést keltett pár hét előtt *Érdújhelyi* Menyhért zentai plebános eltűnése. Senki sem tudta hová ment el; egy napon azonban üresen találták a paróchiát. Eleinte mindenki azt gondolta, hogy *Érdújhelyi*, aki a magyar tudományos akadémiának is levelezőtagja s több ízben heteket töltött a fővárosban levéltári kutatásokkal, ismét Budapestre utazott, ámde ezt a feltevést csakhamar megcáfolták a plebános elutazásának különös körülményei. *Érdújhelyi* ugyanis nem úgy távozott, mint aki vizsdatérni szándékozik, hanem, mint az olyan ember, aki bucsut akar venni örökre hivatásától. Értéktárgyait, ingóságait pénzzé tette, egyik zentai takarékbán levő ötezer korona pénzét szintén magához vette s szó nélkül vonatra ült. Azóta hívei és ismerősei egyre várták a hírt róla, ő azonban nem adott életjelt magáról az utóbbi napokig, mikor Zentán lakó öcsésének, dr. *Ellinger* ügyvédnek és egy odaváló ismerősének levelet írt, melyben jelenti, hogy szerencsésen Amerikába érkezett és hátralevő éveit ott akarja befejezni.

Röviden és nagy általánosságban ez a váza annak a tragédiának, mely elnyelte az *Érdújhelyi* sokat ígérő karrierjét.

Érdújhelyi még a *Bartha* Miklós idejében azzal kezdte, hogy politikai pártot alapított Zentán s habár rossz néven vették tőle, pap létére mégis inkább a függetlenségi elveket szolgálta, mintsem a néppártot. Számított arra, hogy egyszer majd eljön az ő ideje is s akkor bekerül a parlamentbe. A nép előtt úgy akart szerepelni, mint igazi népbárát, ennél fogva órákat, sőt napokat töltött az egyszerű emberek között és a soharak sűrű csengése közben egyre építette a népszerűségét. Ő legalább így vélte. Csakhogy milyen módon építette egyik oldalon, ugyanugy ontotta a másik oldalon, amit végzett. *Bartha* Miklós halála után azt hitte, hogy ő lesz Zenta város képviselője. *Érdújhelyi* ekkor már meglehetősen megtépzott tekintéllyel, hanyalló népszerűséggel és kevés befolyással állott a küzdőn, ahol az ő számára azonban semmi sem ígért győzelmet. Nemsokára aztán egyházi főhatóságával, a kalocsai érsekséggel gyűlt meg a baja. *Érdújhelyi* kezére ugyanis negyvenötvenezer kora volt bízva, melyet ő részben építkezési spekulációkra részben adósságai törlesztésére fordított. Mikor a rábizott pénzzel késett elszámolni, az érsek azt a büntetést szabta rá, hogy állását azonnal hagyja el és alávesse magát annak a kánoni büntetésnek, melylyel ilyen esetekben az egyház az ő tagjait sújtja. A zentai plebánosnak választania kellett. Vagy ott hagyja a paróchiáját és bevonul Kalocsára évekig tartó vezeklésre, vagy pedig itt hagyja Magyarországot és Amerikába vándorol, ahol módja lesz új élet kezdésére. Az utóbbit választotta s hetekkel ezelőtt szép csöndesen, feltűnés nélkül eltűnt Zentáról. Távozását és a távozásával összefüggő részleteket szóvá tették nemrég egyik városi képviselőtestületi gyűlésen is, hol *Érdújhelyi* sokáig vezető szerepet játszott. Csakhogy nem lehetett ekkor már semmit sem tenni ellene. Tragédiája már beteljesedett rajta s miután itthon nem volt keresni valója többé, Amerikába vándorolt. Botlásai és szomorú sorsa mindemellett teljes mértékben felkeltik irányában a részvétet, mert voltak benne jóra való kvalitások és nemes tulajdonságok is, melyek, ha elmerülése közbe nem jön, elismerést biztosítottak volna számára.

Letartóztatások a csajkási rétügyben.

— Saját tudósítónktól. —

Titel, 1908. július 27-én.

Annak a féktelen izgatásnak, melyet a csajkásbéli rétosztó agitátorok földézték s mely a közrendet és társadalmi békét a legnagyobb mértékben veszélyezteti, a bíróság erélyes föllépésével gátat igyekszik vetni.

Ugyanis az újvidéki kir. ügyészség határozata alapján a titeli járásban is megindult a nyomozás a rétosztók ellen. *Felsőzabolon* Vernácsi István (Susnár) véresszájú izgatót el is fogták és

a kir. ügyészségnek átadták. Nevezett nem egyébbel, mint azzal izgatta a népet, hogy a rétosztásnak *Szemző* János főszolgabíró és még más néhány egyén állja útját; azok közül valamelyiket el kell tenni láb alól, a többi erre majd megijed és meg lesz a rét.

Ha valaki azt hiszi, hogy Vernácsi István szegény ember, nagyon csalódik, mert 60,000 K vagyona van. Ugyanis 30 hold földje, két szép háza, 10 házhelye és igen szép jószágja és gazdasági felszerelése van.

Azt kérde már most mindenki, hogy miért akart ez az ember rétet osztani és miért izgatott? A válasz erre az, hogy az általa izgatott csócselek megígérte neki, hogy az ősszel bíróná fogja választani.

Alsó- és Felsőzabolon tudvalevőleg ezen izgatások miatt két század katonaság tartózkodik. A főszolgabíró felhívására a parancsnok éjjeli őrjáratot is rendelt el. A hadtestparancsnokság ezt azonban állítólag betiltotta.

Nyílt levél

a Bácsmezei Orvos-Szövetséghez.

Ami tollat ad a kezembe, az oly szomorú és megszivlelésre méltó, hogy azt elhallgatni nem tudom. Közérdekből a legszigorubb és legigazságosabb bíró, a nagy nyilvánosság elé kell vinnem. Kijelentem azonban előre, hogy nem a szenvedély, gyűlölet és bosszu, hanem egyes-egyedül a szenvedő embertársaim iránt táplált szociális érzés, a közügy egyszerű, de lelkiismeretes munkásának felelőssége és kötelességérzete vezet.

Július hó 27-ik napján, a délután 3 óra 34 perckor Gombosról induló személyvonattal felutaztam Budapestre. A robogó vonat egyik első osztályú fülkéjében *Radits*, a horvát parasztvezér »Moderno kolonizauja i Slaveni« (A modern gyarmatosítás és a szlávok) című munkájának olvasása közben felhívta a vasuti kalauz a figyelmemet a negyedik vasuti kocsiban utazó egyik munkásra. Azonnal átmentem a munkáshoz, akinek jobb lába erősen vértett és mindinkább elgyengült.

A felkeresett munkás a jelenlevő két vasuti kalauz, Guth Ottó gazdasági egyesületi tisztviselő és előttem a következőket panaszolta:

A gombosi vasuti állomás közelében folyó vasutépítésnél földtöltési munkát akart végezni. Ezt megelőzőleg azonban jobb lábával egy szögbe lépett és dolgozni képtelen volt. A pályafelügyelő azért igazolványt adott neki, hogy a vasuti pályatorvoshoz menjen, aki körülbelül fél órányi távolságban, Gombos községben lakik. A munkás nagynehezen bement a faluba, de az orvost nem találta otthon. De azért azt az utasítást kapta, hogy várja meg az orvost az utcán, míg az hazajön.

A szegény munkás a nagy fájdalomtól gyötörve betért a közelben levő korcsmába, ahol spárgát akart kérni, hogy a lábát megkösse és ezáltal a nagy vértést megállítsa.

A korcsmáros észrevette azonnal, hogy a munkás lába erősen vértett és azért sietett tőle telhetőleg, de a szív és lelkiismeret sugallatától követve az első segélyt megadni. Hátán odavitte a kuthoz, megmosta a lábát és petroleumos ronggyal be is kötözte és a munkást az istállóban levő ágyra lefektette.

Midőn az orvos haza jött, a munkás átment és kérte, hogy segítsen rajta, mert lába erősen vértett. Az orvos azonban azt mondotta:

»Reggeltől mostanáig nem ettem semmit. Az én gyomrom az első. Azért várjon még megebédélek.«

És a szegény munkásnak a ki már ügyis reggel fél 10 órától délután fél 2 óráig várt, még fél órát kellett várakoznia míg az orvos megebédelt és a vértő sebet bekötözte.

Erre a munkás minden további utbaigazítás nélkül visszament nagy fáradtsággal a vasuti állomáshoz és a legközelebbi vasutal elutazott. A seb azonban a vasuton erősen vértett és azért

a zombori vasuti állomáson orvost kerestem, de nem találtam.

Az utóbbi állomásról beszélt utasok is meggyőződtek, hogy a szegény munkás lába mennyire vértett. Mindenki megsajnálta. A nemesmiliticsi állomáson közös elhatározással leszállítottuk a munkást, a ki csak lapátra támaszkodva tudott valahogy menni. Az egyik leszállt utas pártfogásába vette és bevitte a faluba, az ottani orvoshoz. Ez a derék és nemes szívű uriember a mint utólag a kalauztól sikerült megtudnom, a nemesmiliticsi községi jegyző, *Waisz* György.

A gombosi pályatorvos neve: *Tamási* Antal. A szegény munkást pedig *Sárkány* Józsefnek hívják. Szép szálas magyar legény, a horgosi munkások javából.

A midőn ezt szeretett vármegyénk nagy olvasó közönsége elé viszem és igazságos ítélet alá bocsátom, tisztelettel és alázattal kérem a *Bácsmezei Orvosi Szövetséget*, hogy a nagyközönség panaszát szigoruan, de igazságosan megvizsgálja és méltó elégtételt szolgáltatni sziveskedjék.

Nem vagyok orvos és nem ismerem azt az utasítást közelebbről, amely előírja, hogy mi az orvos teendője és kötelessége. De azt tudom, hogy a lelkiismeretes orvos mikor a beteghez hívják, még az evőkanalat is leteszi. Még jobban tudom és érzem, hogy az igazi uriember, bármily állásban is van, gyengéden, tisztelettel és szeretettel fogad mindenkét, szegényt és gazdagot egyaránt, de legjobban mégis a szegény és szájalomraméltó beteget.

A horgosi szegény munkást azonnal részesítettem volna a segélynyújtásban. Nem is engedtem volna el, míg a vértést meg nem állítom és annyira meg nem erősödik, hogy nyugodt lélekkel utnak ereszthetem. Ha másképp nem, kivitettem volna kocsival a vasuti állomásra.

A szegény munkás esete végtelen elszomorít. De fájó érzéssel fogadtam azt is, hogy miként fogadta dr. Antalik vajszkai uradalmi orvos ur egyik rokonomat, Ottó Antalt, palonai lakost és mit üzent kuglizáskor *Steuer* Józsefnek, *drága jó anyámnak*.

Hiszem és remélem, hogy ezek a panaszok, melyek az egész orvosi kar reputációját érintik, nem hirlapi nyilatkozatokkal, hanem feyelmi uton nyernek elintéztést és kiki megkapja azt, amit kiérdemelt: elégtételt vagy büntetést.

Dr. Steuer György
miniszteri segédtitkár.

Günther Antal királyi biztosi beszéde.

Günther Antal miniszter, a szerb egyházi kongresszus királyi biztosa ezzel a nagyarányu, minden ízében korrekt beszéddel nyitotta meg a kongresszusi tanácskozást.

T. kongresszus! Ő császári apostoli és királyi felsége, aki annyi évtizeden át mindenkor számos jelét adta a magyar szent korona országaiiban lakó görög keleti valásu, szerb nemzetiségű alattvalói iránti atyai szeretetének, ezen szeretetét ime újabban is megnyilatkoztatta, midőn a patriarchai szék megüresedése folytán egybehívott metropoliai egyházi tanács kérelmére a legkegyelmesebben hozzájárulni méltóztatott, hogy az 1906. évben megválasztott görög keleti szerb nemzeti egyházi kongresszus rendkívüli üléséhez összehívassék. A magyar kormány, amely élénk és jóakaratu érdeklődéssel kíséri a hazai szerb nemzetiségű görögkeleti vallásu állampolgárok kulturális és nemzeti ügyeit és amely jóakaratu támogatásban részesíti mindazt, ami egyházának megóvására, egyházi autonómiájának a hazai törvények és jogszabályok keretén belül való érvényesítésére irányuló törekvésekben a népnek hasznára lehet, midőn ő császári apostoli és királyi felségének javaslatát a kongresszus összehívá-

sának legkegyesebb engedélyezése iránt a legfelsőbb helyen megtette, behatóan mérlegelte az ügyeknek azt a sorozatát, amelyet a metropoliai egyháztanács a kongresszus összehívásának indoklásául szabályszerűen bemutatott.

E beható mérlegelés során a kormány ugy találta, hogy a bemutatott tárgysorozatba felvett szervezeti ügyek egytől-egyig csakugyan fontosak és méltán várnak mielőbb sürgős elintézésre. De ugyanekkor azt is meg kellett állapítani, hogy bármily fontosak is ezen ügyek bármennyire is kívánatos, hogy ezek minél előbb letárgyalassanak, mégis mindezeknél, sőt bármely más kérdésnél is fontosabb az, hogy az egyházi élet viszonyainak mélyreható rendezését célzó szabályzatok a törvényes és kánonszerű főpásztor székének ürese dése alatt tárgyalassanak és alkottassanak meg: a kormány ő császári apostoli és királyi felségénél, mint az egyház legfőbb véduránál, jónak és szükségesnek látta javasolni, hogy a rendkívüli kongresszus az érsek-metropolita-patriarchai szék betöltése céljából hívassék egybe. Ő császári és apostoli királyi felsége méltányolva a fenforgó körülményeket, a kongresszus egybehívását a megüresedett érsek-metropolita-patriarchai szék betöltése céljából a legkegyelmesebben megengedni méltóztatott. De miként azt önök a hozzám intézett kegyelmes királyi leiratból megértették, egyben atyai jóindulatának és gondoskodásának újabb tanujelét adandó, a legkegyelmesebben *kilátásba helyezni méltóztatott, hogy az érsek-metropolita-patriarcha szabályszerű beiktatása után a kongresszusnak — feltételezve természetesen ebbeli kívánságát — a bemutatott tárgysorozat többi pontjának letárgyalása végett további működését vagy újabb összehívását engedélyezni fogja.* Ennek folytán figyelmeztetvén a tisztelt kongresszust, hogy ő császári apostoli és királyi felségétől nyert utasításom szerint mindaddig, amíg az érsek-metropolita-patriarcha meg nem választott és szabályszerűen be nem iktatott, minden egyéb ügy a tárgyalásokból semmisség terhe alatt ki van zárva, felhívom a tisztelt kongresszust, hogy az érsek-metropolita-patriarcha megválasztására három napon belül határidőt tűzzön ki és engem erről a kongresszus elnöke útján értesítsen.

H I R E K.

Idegen országba . . .

— Igaz történet. —

Elvitték az aranyos Mariskát — idegen országba. Itt hagyta hazáját, otthonát, szerető szüleit, kicsi testvéreit, s elment bátran messzemesse idegenbe annak a férfinak oldalán, kinek az oltár előtt esküdtök örök hűséget.

Nem mindennapi történet a Mariskáé. Fő az benne, hogy igaz, s nem a fantázia szüleménye.

Kis növendék leány volt Mariska, midőn egy alkalommal a kedves Bácskából felsőmagyarországi rokonai látogatására utazott. A vasúti kupéban megismerkedett egy ifjával, akire nem maradtak hatás nélkül a kis bakfis mosolygó szemei, csacsogó ajka. A férfi messzemesse földről jött, bár hazánkfi, de évek óta Oroszországba van alkalmazva, mint egy kiterjedt uradalom erdésze. Ő is rokonait jött látogatni, kik

ugyanazon a vidéken laktak, ahol a leány rokonsága.

A vasúti ismeretség óta aztán évek tünnek, évek multak. A kis bakfis hosszú ruhát kapott, a kis leány, nagy leánnyá fejlődött. De ott a messze-messze nagy Oroszországban hová a férfi ismét visszatért még élt egy szivben bevéve az a bájos kis mosolygó arc.

Tavaly aztán újra visszatért a férfeu. A rokonok látogatásán kívül egy más cél is hozta hazájába. Szeretett volna élettársat találni, aki elmegy vele az idegenbe, aki megédesíti életét s aki az ő népe nyelvén suttozja neki e szót: »Szerettek« . . .

Még hazafelé robogott a vonat többször eszébe jutott az a régi kedves utitárs, s fel-feltette a kérdést magában.

Vajjon szabad-e még, vajjon viszontlátja-e? S viszontlátta szebben, bájosabban mint valaha. A félig nyilott bimbót, mint teljes pompájában nyiladozó rózsát, s hozzá még szabadon.

Ismét ott találkoztak a felsővidéken mint évekkel azelőtt.

Mindketten megörültek a találkozásnak; lassan-lassan megbarátkoztak, a barátságból szeretet, majd szerelem fejlődött s mire a férfi szabadságideje letelt, a Mariska ujján ott ragyogott a karikagyűrű.

Ez tavaly volt; az idén pedig pár hét előtt megvolt az esküvő. Magam is ott voltam a kis falusi templomban, midőn Mariska az Ur oltára előtt esküdtök örök hűséget. Habkönnyű fehér ruháskájában fején a myrtus koszorúval oly tündéresen szép volt az a leány. Mellette állott az erős férfi, aki elviszi őt messzire. S Mariska ajka bátran rebegte az eskü szavát, s bár szemében ott csillogtak a könnyek, a közeli válás könnyei, de mégis a figyelmes szemlélő ajka körül észrevehette azt az édes mosolyt, amely elárulta, hogy im már ő boldog hitvese annak a férfinak ki a templomból hazamenet karján vezeti.

Még pár napot itthon töltött hazájába. Aztán sirva elbucszott szüleitől, testvérkéitől, akácos falujától, kis kertjének illatos virágaitól, legjobb barátnőjétől s végre el az édes Magyarhontól, édes országától s elment idegenbe a nagy Oroszországba. Ott is egy nagy erdő közepén fog lakni, messze-messze a világ zajától. S ő bátran ment, két erős kéz vezette, egy meleg sziv szeretetének sugara övezte s ő feltalálni véli mindazt abban az egy férfiuban mit itthon elhagyott.

Dr. Hannig Györgyné.

Szinleges jóbarátság.

Még középiskolai diák voltam egy bácskai kis városkában, amikor az alábbi inulatságos és nem mindennapi történetkét hallottam.

Volt a provinciában két nagy szerepet játszó család és csodálatos az egész város azt hitte róluk, hogy a legjobb barátságban élnek egymással és a legnagyobb szimpátiával viselkednek egymás iránt. A külsőségek, az egymással való érintkezésnél okvetlenül megnyilatkozó érzelmek és használt kifejezések, szólamok ezt igyekeztek is érvényben tartani.

Rövid ismertetésül álljon itt, hogy a provincia ezen két nevezetessége: a Kohn- és Rétfalvy-család, kik közül az utóbbi az »y«-t csak úgy melleleg, saját jószántából vette fel, mert tydvalevő, hogy azelőtt Rosenfeldnek hívták és csak újabb idők óta Rétfalvi, pardon: Rétfalvy ur ő nagysága. Persze el kell tekinteni attól, hogy másik neve nem a leghizelgőbb volt, mert azt a nép faragta róla, de hát ő maga sem tehetett arról, hogy nagy termetével a »Nyakig láb« elnevezésre alaposan rászolgált. Ez a két család egymás barátságára nagyon is rá volt utalva, mert igen szoros üzleti összeköttetésben állottak egymással és bár a Rétfalvy-családot már a pusztá Kohn név is nem a legjobb kedvre hangolta, mégis gyakran megfordultak egymás házában, egymás asztalánál, mert hát az üzlet mégis csak üzlet. Persze mindig lamentáltak egymásra, hogy ritkán jönnek össze, hogy miért nem jönnek a gyerekek is el stb.

A valódi tényállást azonban egy cselédmizériával kapcsolatos és a háziasszonyokra mindig kellemetlen cselédváltoztatás derítette ki. Mind-egyik családnak megvolt a saját véleménye ba-

rátjáról, de azt hitte, hogy az nem tudja, hogy az ellenfél mikép vélekedik róla. Történt ugyanis egyszer, hogy Kohn mamáéknál a cselédnek egyszer »stante pede« el kellett mennie, magyarul mondva, tüstént mennie kellett, mert rossz fát tett a tűzre. Kohn mama mitsem habozva, fogadott egy másikat még aznap délelőtt, minthogy véletlenül piac volt éppen aznap. (A provinciákban sok másion kívül cselédet is lehetett kapni a piacon »Zubrienger« nélkül.) Az már csak melleleg jegyzendő meg, hogy az ebéd nem volt rendes időben készen. 12 óra helyett kettőkor ebédelték és még akkor is rossz ételt kapott a Kohn-familia. De ez mind még hagyján, mert mind e körülmények mellett Kohn-mama volt a lehangosabban, mert hát a mai cselédek voltak-e okozói a rossz és késői ebédnek, nem merem e helyen kétségbevonni; utóbb még azt találnák t. olvasónim mondani, hogy a cselédügyet illetőleg én semmit nem értek. Mondjuk, hogy így áll a dolog.

Én inkább azt mondom, hogy: »Három a daru«, mert ellenkező esetben az én drága kis feleségem képes beteget jelenteni. Én tehát ilyen esetekben teljesen az asszonyra bízom a félreértések elsimítását, mert bizony megjárhatnám még azt, hogy még rossz ebédet sem kapnék. De térjünk a dologra!

Este Kohn mama — még mindig haragosan és szidva a rossz cselédeket — kiadta a rendeletet, hogy elmegyünk a Rétfalvy ur ónagyságáékhoz teázni. Még az új szobaleányunk is bemondta, hogy végezze el ezt meg amazt a munkáját, mert nekik Rétfalvyékhoz kell menniök. S im itt oldódik meg a gordiusi csomó . . .

Julis, kit éppen aznap dobtak ki Rétfalvyék épügy, mint Kohnékat, az ő Pannájukat, bosszút esküdtök a régi gazdáék ellen, már csak azért is, mert saját maga szerint urat hűségesebben és tisztességesebben senki sem szolgálhat nálánál. Meg is ragadta tehát mindjárt a legelső alkalmat s így szólt:

»Naccsága, kérem, csókolom a kezeit. Ne menjenek azokhoz. Azok nem urak. A városban is azt beszélnek, hogy az nem nagyságos ur, csak tekintetes. Ne menjenek hozzájuk, mert én tudom, náluk szolgáltam. Rétfalvy urék a naccságáékat nem szeretik . . .

Julis közben-közben elhallgatott, nem azért, mintha tovább nem akart volna beszélni, hanem mert azt akarta, hogy az ő új és »kíváncsi« naccságája belőle a szót erővel vegye ki. És így is volt. Kohn mama, ki állítólag már rég sejtett valamit, mindjárt késznek nyilatkozott a mai cselédek egyikét, ki valószínűleg nem volt jobb Deákné vásznánál, meghallgatni és kérdésekkel faggatni. Lett is ebből eredmény, melyet nyomban a Kohn familiának ki is hirdettek. Szórolszóra így hangzott ez el Kohn mama bájos ajkairól:

— Ugye már rég megmondtam, hogy ezek a Rétfalvyék ilyen meg olyan népek, hogy legjobb lenne soha el sem menni hozzájuk, hogy csak készakarva barátságosak, hogy mindig hideg szobában fogadják őket (pedig ő mindig előre bejelenteti érkezésüket), hogy rossz ételeket adnak föl, melyekről Julis hitelt érdemlő szavai szerint Rétfalvyék azt tartják, hogy jók azok az efféle vendégeknek.

De azért csak mégis elmentek látogatóba. S im az ajtóban hallgatózva, Panna, ki történetesen éppen Rétfalvyékhoz került szolgálatba, szintén esküdt ellensége lett a régi gazdának, éppen ugyanazt adta tudtára új naccságájának, mit az előbb Julis. Hogy mi ennek vége, az magától értetődik. Tartott a barátság még egy ideig és azután végleg felbomlott. Hogy ennek tényleg a mai cselédek voltak-e okai, én újból nem vitatkozom. Azt döntse el mindenki saját belátása szerint, de ha valaki kételkednék ennek megtörténtében, az üsse fel 3 . . . városka armeleseit, ott meg fogja ezt találni megírva így szórolszóra, ha ugyan a krónikás történetesen nem fejtette el feljegyzését, megfedekezvén arról, hogy a XX-ik században ennek a valóságában is kétkelhetnek »a mai cselédek mellett«.

Kalypso.

Günther Antal Topolyán. Az igazságügyi miniszter Karlóczára való utaztában a topolyai vasúti állomásonál — mint evezelőnk írja — Császár Péter főszolgabíró üdvözölte. A miniszter szíves szavakban köszönte meg a figyelmet.

Gromon Dezső báró ny. államtitkár már felépült súlyos bajából.

Latinovits Márius kinevezése. A pénzügyminiszter Latinovits Márius okleveles gazdász, lapunk vezérének, Latinovits Pál ny. főispán kiváló képzettségű fiát m. kir. kataszteri helyszinelési becslobiztosi gyakornokká nevezte ki.

A szegedi táblaelnök kinevezése. A szegedi ítélőtábla elnöke *Pósta Lajos bajai ügyvédjelöltet* díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügy-miniszter dr. *Ajváz Bogdán* joggyakornokot a *títeli* járásbíróvához jegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügy-miniszter Szokolay János *topolyai* járásbírói irnokot a szegedi táblához helyezte át.

Tanári áthelyezések. A közoktatásügyi miniszter *Dénes Lajos* *ujvidéki* polg. iskolai helyettes tanár *Regöczére* helyezte át, *Somogyi Kálmán* körmenyi polg. iskolai helyettes tanárt pedig a *títeli* polg. iskolához rendes tanárrá nevezte ki.

Subát lopott Sinka Péter kishegyesi lakos előre látó gazda lehet. Most ebben a nagy forrásban gondoskodott téli gunyáról, még pedig lopás útján. *Olicher Jakab* szeghegyi lakostól ugyanis — mint levelezőnk írja — elemelte új subáját. A csendőrség azonban megcsípte és feljelentette.

Egy volt jegyző elítéltetése. *Szkalin Benő* volt urszentiváni községi jegyzőt az *ujvidéki* törvényszék a napokban váltó- és okmányhamisításért, 3 évi fegyházra ítélte.

Az ujvidéki kath. főgymnásium köréből. A közoktatásügyi miniszter *Kardos Miksát*, az *ujvidéki* kath. főgym. helyettes tanárt rendes tanárrá nevezte ki.

Telekkönyvvezető előléptetése. Az igazságügy-miniszter *Weber Sándor* zombori törv. telekkönyvvezetőt a IX. fiz. osztályba léptette elő.

Házasságok. Dr. *Ambrozovits Lajos*, Baja sz. kir. város főispánja eljegyezte *Riskó Klárika* kisasszonyt, özv. huszti és kövesligeti *Riskó Gézánné*, szül. báró *Wasmer Hajnalka* urnó leányát.

Póca József tanítóképezdei tanár eljegyezte *Scherer Paula* kisasszonyt, *Scherer Sándor* bajai tanítóképezdei igazgató leányát.

Megégett leány. Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban *Gerhardt Sándor* cservenkai földbirtokos szálláson. *Varga Róza* nevű 14 éves cselédleánya az égő lámpába petrolumot öntött, miközben az tüzet fogott s a leányra ömlött. Jajveszélkeve kiáltott segítségért. Mire a házbeli emberek oda jöttek, a leányka súlyos sérüléseitől eszméletlenül feküdt a földön. Most élet-halál közt lebeg.

A paripási új plebános. *Városov Gyula* érsek a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére *Fiedler Lajos* szabadkai káplánt *Paripásra* plebánossá nevezte ki.

A futtakai plebánia adminisztrálásával az érsek *Almásv Miklós* káplánt bízta meg.

A kir. tábla elnökének kinevezése. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. *Matievich Dezső* ügyvédjelölt szabadkai lakost díjtalan joggyakornokká kinevezte.

A szabadkai felsőbb leányiskola köréből. A közoktatásügyi miniszter *Polgáry Miklós* szabadkai állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt az aradi, — dr. *Popper Stefánia* löcsei állami felsőbb leányiskolai rendes tanítónőt a szabadkai állami felsőbb leányiskolához áthelyezte.

Halálozások. Özv. *Stern Jakabné*, szül. *Czilzer Mária* a napokban 83 éves korában meghalt. Az elhunyt jólelkű, köztiszteletben álló urnőben dr. *Szilágyi Mór* zombori és dr. *Csillag Károly* szablyai ügyvédek az anyósukat gyászolják.

Tóth Károly zentai uradalmi intéző, 48/49-es honvéd a napokban meghalt. Nagy részvételt temették el.

A szablyai önkéntes tűzoltó testület folyó hó 19-én alakult meg. A gyűlést — mint levelezőnk írja — *Streba Sándor*, közs. aljegyző nyitotta meg és üdvözlővén a nagyszámban egybegyűlteket, referált az eddig történetekről. A közgyűlés ezekután óriási lelkesedéssel elnökül dr. *Széchenyi Tamás*, j. főszolgabíróvá választotta meg, aki meleg szavakban köszöntötte meg a bizalmat és kérte a megjelenteket, hogy egyesült erővel ezen emberbaráti intézmény felvirágoztatására törekedjenek. A lelkes beszédet zajosan megélezték. — Alelnökül *Nikolits Endre*, közs. jegyzőt, titkáruul *Neuser Ármán* j. számvevőt, pénztárnokul *Évinger Kálmán* közs. aljegyzőt, ügyészül dr. *Eidenmüller Elemér* ügyvédet és orvosul dr. *Majnszki Milutin*, községi orvost választották meg. A választmány és a számvizsgáló bizottság megválasztása után a parancsnoksági tagokat választották meg. Parancsnokul *Trenka Kálmán* és alparancsnokul *Milics János*,

szolgabírákat választották meg. Szakaszparancsnok lett *Streba Sándor*, segédtsízt *Omalyer Elemér*, szertáros *Laux Mihály* és őrparancsnok *Metzinger József*. A választás megejtése után *Streba Sándor* községi jegyző indítványára a közgyűlés *Vojnits István* alispánt, mint a megyei tűzoltó szövetség elnökét és apatini *Fernbach Károly* főispánt táviratilag üdvözlötte. A közgyűlést a jelenlevő *Zahmbauer megyei* tűzfelügyelőnek a tűzoltókhoz intézett lelkes és buzdító beszéde zárta be.

Bírói kinevezések. A király az igazságügy-miniszter előterjesztésére *Turkovits Emil* *ujvidéki* törvényszéki jegyzőt a gyöngyösi, *Binder József* nagybecskereki törvényszéki jegyzőt a *szabadkai*, *Horváth Géza* nagybecskereki járásbírói jegyzőt az *öbesei*, Dr. *Wagner Károly* törökbecsei járásbírói jegyzőt a *títeli* járásbírói jegyző albirákká nevezte ki.

A zombori főgym. köréből. A közoktatásügyi miniszter dr. *Polay Vilmos* zombori főgym. helyettes tanárt és *Kováts Antal* budapesti VIII. ker. főgym. helyettes tanárt a zombori főgymnasiumhoz rendes tanárokká nevezte ki.

A kulai óvodabizottság. A kulai képviselőtestület három évi időtartamra új óvodabizottságot választott. A bizottság tagjai lettek: *Dudás Fábrián*, *Horvát Mihály* dr. *Deák Béla*, *Kovacevity István*, *Mutsch József*, *Lederer Gusztáv*, *Csajági Bernát*, *Puhálák Mátyás*, *Boberity Milán*, *Mezey Zsigmond*, *Rácz György*, *Kersch Mihály*, *Kugler Béla*, *Dochnál Ferenc* és *Szegedi József*. Hivatalból tagja a bizottságnak: Dr. *Holländer Dávid* közs. orvos.

Tüzek a topolyai járásban. *Topolyáról* jelentik: F. hó 18-án este 11 órakor *Szemző Gyula* szállásán még eddig ismeretlen okokból kigyulladt 66 méter hosszú istállója s annak teteje, valamint a padláson levő takarmány teljesen leégett. A kár 1900 kor. — Ugyanez alkalommal *Bergl József* kossuthfalvai lakosnak, kai ott bérlő volt, elégett 5 darab szántóékeje és több lószerszám összesen 200 korona értékben — F. hó 19-én éjjel 11 és fél órakor *Tolmácsi János* kishegyesi lakosnak kigyulladt a faluban levő nádfődeles háza s annak teteje, a padláson levő gabona, liszt, hus és zsiradékemükkel együtt megégett. Az összes kár 1334 koronát tesz ki. A ház 900 koronára volt biztosítva, tehát a kár némileg megtérül. A tűz oka, amint már rendszeren szokott is lenni a rossz kémény volt.

Vigyázatlanságának áldozata. Zentáról jelentik: *Dunajovits Mihály* tornyosi lakos e hó 26-án beroszdásodott lőfegyverét tisztítani akarta. A fegyver megvolt töltve. Amint *Dunajovits* a beroszdásodott golyót akarta eltávolítani iparkodott, a fegyver elsült. A golyó *Dunajovits* bordái közé hatolt s csak a véletlennek tekinthető, hogy komolyabb baja nem esett.

Szerb plebános választások. A napokban megtartott bácskai szerb. konzisztoriumi ülésén mosorini plebánossá *Vlaskalics Szvetozárt*, kölpényi plebánossá az eddigi adminisztrátort *Popovicsot*, sajkásszentgyörgyi plebánossá *Zlokolicz Zsarkót*, turiai plebánossá *Radivojcsév Jovánt* választották meg.

Zászlószentelés Zentán. A zentai lábbelikészítő iparosok társulatának új zászlaját a napokban szentelte meg *Gózon István* plebános. A zászlóanyai tisztet dr. *Lovász Andor* orsz. képviselő neje töltötte be.

Összedölt templomtorony. Most épül Tavankuton az új r. k. templom. Ennek a hatalmas épületnek a tornya vasárnap összedőlt. Szerencsére emberéletbe nem esett kár. A vizsgálat megindult. A templomot *Nagy Ferenc* vállalkozó építi.

A zombori új színház. Zombor város közgyűlése, *Falczione Lőrinc* indítványára elhatározta, hogy nagyarányu új színházat épít.

Ujvidéki polgári isk. tanárok áthelyezése. A közoktatásügyi miniszter *Horváth Ferenc* *ujvidéki* polg. isk. helyettes tanárt *Körmedre Prohárszka Ilona* ugyanottani helyettes tanárnőt *Orsovára* helyezte át.

Utcai támadás. *Csavitics Sándor* felsőkaboli és *Igáczsev Zsiván* alsókaboli lakosok kocsin találkozva, összeszólalkoztak, mire *Igáczsev Zsiván* egy forgópisztolyból *Csaviticsra* lőtt.

Az apatini lövészeget zászlóanyja, *Mayer Jánosné* urnó tiszteletére — mint levelezőnk írja — a napokban fátylásmenetet rendezett. *Schieber János* parancsnok üdvözlötte a zászlóanyát, aki meghatva köszöntötte meg a figyelmet.

Bácsordasi postamesterré a temesvári posta és a táviró főigazgató *Huhn Terézt* nevezte ki.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Kiss József* topolyai, dr. *Paukovich Andor* szabadkai, dr. *Sándor Imre* bajai, dr. *Kurcz Henrik* kulai dr., *Tibor Dezső* *ujvidéki*, dr. *Popovits Milivoj* *ujvidéki* és dr. *Maros Károly* *ujvidéki* ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta és hogy dr. *Szabados József* zentai ügyvédet, elhalása miatt, az ügyvédek lajstromából törölte; iródája részére gondnokká dr. *Ludaics Vitomir* zentai ügyvédet rendelte ki.

Furcsa vendégszeretet. *Kazini Ádám* *baj-sai* lakos — mint levelezőnk írja — e hó 19-én átment *Balázs János* szomszédjához, akivel összeszólalkozott és ekkor *Balázs* és neje *baltával* és szénkaparóval úgy megverték *Kuzinát*, hogy az súlyosan sérülve jutott haza. A szives vendéglátók ellen a büntető feljelentés megtétt.

A szablyai Csajkások Első Takarékpénztára r. t. alapszabályait némi változtatással helybenhagyta a miniszter. E pénztárat 600 drb. 50 koronás névértékű részvényből áll. Az alakuló közgyűlésen az igazgatóság tagjait megválasztották: *Miloschev Tódor*, *Karapandzsits Vladimir*, *Sztojsin István*, *Drakulits Melentia*, *Apits Jakab*, *Belyin Szilárd* (*Kosztia*), *Csonkits Lázár*, *Vrbaski István*, *Rajcsetits Sándor* (*Ácza*) és *Tapavicza Vitályos* (*Zsiván*), kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett.

Tömeges kivándorlás Regöczéről. *Regöczéről* a közel multban 17 család kért kivándorlási engedélyt.

A szegedi szintársulat Bács megyében. A szegedi szintársulat néhány tagja cabaret-estélyt rendezett megyénk nagyobb városaiban. A jeles művészek mindenütt magas színvonalon álló, elsőrendű játékot mutattak be.

Tüzek. Kossuthfalván. *Somoskövi Ferenc* *kossuthfalvi* lakos kárára e hó 24-én — mint levelezőnk írja — a tanyáján kazalba rakott 190 kereszt buza, 150 kereszt zab ismeretlen módon kigyulladt és 2270 korona értékben leégett. — Ugyanott *Tódor Istvánnak* 75 kereszt buzája is kigyulladt és 600 korona értékben teljesen leégett. A kár mindkét esetben megtérül, mert biztosítva voltak. — Ugyancsak *Czibere Lajos* *kossuthfalvi* lakos kárára e hó 23-án délután 125 kereszt buza, 131 kereszt zab ismeretlen módon kigyulladt és elégett. A kár 1600 korona.

Kishegyesen. *Tolmács János* hegyesi lakos háza — mint levelezőnk írja — e hó 19-én éjjeli 11 órakor kigyulladt és annak teteje és a padláson elhelyezett gabona, disznózsir, hús és gazdasági eszközök mintegy 1335 korona értékben elégték. A kár megtérül, mert a ház biztosítva volt. A tűz oka a gazda gondatlansága volt. — Özv. *Faragó Pálné* *kishegyesi* lakos az arra haladó mozdonyból kipattant szikrák fölggyújtották. A kár 600 korona.

Csantavéren. *Kariusz Jakab* *csantavéri* tégláégető kárára e hó 17-én 40 kocsi buzaszalmája teljesen leégett. Biztosítva volt. *Kariusznál* három éven belül háromszor gyuladt ki a szalma. A nyomozást megindították.

Feketehegyen. *Medveczki Miklós* *feketehegyi* gyógyszerész udvarában lévő melléképület e hó 21-én — mint levelezőnk írja — ismeretlen módon kigyulladt és leégett. A tűz a kéményből keletkezett, a gerenda tüzet fogott és a gyúlékony anyagot felgyújtotta. A kár 700 korona.

A monostorszegi áll. elemi iskola köréből. A közoktatásügyi miniszter *Dedk Ferenc* *gombosvasuttelepi* és *Hadanicsh* *Endre* *monostorszegi* áll. elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Lopás Kishegyesen. *Lénárd Pál* *kishegyesi* lakos — mint levelezőnk írja — panaszt tett a rendőrségnek, hogy e hó 13-án éjjel segédje, *Csóti József* zárt szobába behatolt és a ruhaszekrényt feltörve, onnan 86 K készpénzt, 2 darab férfiinget, több ruhaneműt és munkakönyvét kilopta és azokkal megszökött. A panasza a csendőrség a nyomozást megejtette és *Csótit* *Szegeden* e hó 14-én elfogta. A ruhanemű egy részét nála megtalálták, de a pénz lopását tagadta. A tolvaj ellen a büntető feljelentés megtétt.

Nagy tűz a topolyai mezőn. *Topolyai* levelezőnk írja, hogy *Úveges István* és 6 *topolyai* társa kárára a napokban az összegyűjtött gabona a cséplőgép kigyulladására által tüzet fogott és az egész összehalmozott termék leégett. Károsultak ifj. *Úveges István* 3200 kor., *Fekete Pál* 320 K, *Barta Elek* 220 K, *Paláncsai József* 192 K, *Varró János* 80 K, *Lukács Istvánné* 80 K, *Blahó Elek* 200 K erejéig. A kár nem térül meg, mert a gabona nem volt biztosítva. A környékbeli vagyonosabb gazdák gyűjtést indítottak és körülbelül 60 korona gyűlt össze, mely összeget a szegényebb, jobban és érzékenyebben sújtottak között osztották szét.

Polgári iskolai tanárok áthelyezése.

Simó Géza titeli polg. iskolai rendes tanárt Nagyrocziére, Ugray Lajos homonnai polg. iskolai segédtanárt pedig Ujvidékre helyezte át a közoktatásügyi miniszter.

Radikális intézkedés a mészárosok garázdálkodása ellen. A megye sok helyén nagy a panasz a mészárosok garázdálkodása ellen. Szabadkán is türethetlenné vált az állapot. A városi hatóság nem nézhette tovább a közönség megsarcosolását s a mészáros urak ellen gyökeres intézkedést léptetett életbe. Erről a következőket jelentik: Szombaton nyílt meg Szabadkán a hatósági mészárszék. Az üzletajtón árjegyzék mutatja a hus árát. Elsőrendű peccenyé hus egy korona; elsőrendű leveshus 90 fillér; borjú-hus eleje egy korona, hátúja egy korona 20 fill. Zsufolásig tömve volt vevőkkel a mészárszék. Hihetetlenül rövid idő alatt fogyott el egy marha és borjú. És a város, amint mondják rá nem fizethet, jól lehet csontot nem is mért a hushoz. A jövedelem körülbelül 60 korona. Ha a mészárosok ezután sem szállítják le a hus árát, akkor a hatósági mészárszékét állandósítani fogják. A tanács kiszámíthatja azt is minő százalékkal dolgozhatnak a mészárosok. Mert most már e számításnak meg van az alapja. Egy négy méter mázsás marhán a mészáros jövedelme 140 korona. Ez horribilis. Ha ebből 40 koronát levonunk is rezsiköltségekre egy marha után mégis marad neki 100 korona tiszta jövedelmük. Hát ez egy kicsit mégis csak nagy kamat, melyet a közönséggel fizettettek meg.

Furcsa fegyelmi egy orvos ellen.

Furcsa eset történt Baján. Egy ottani betegsegélyző pénztár fegyelmet indított egy derék kötelességtudó, jeles képzettségű orvos ellen, csak azért, mert az illető a humanizmus magasatos érdekét az anyagi előnyöknek fölébe helyezve, hivatását gondosan, példásan teljesítette. A külváros esetéről ezeket jelentik: A bajai kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága hirtelen fordulattal oldotta meg a napokban a másfél éve vajudó orvoskérdést. Fölfüggesztette állásától a pénztár egyetlen orvosát, dr. *Kuzman Oszkár*-t; megindította ellene a fegyelmi vizsgálatot és vasárnap már hét új orvos állott a pénztár 3000 tagja egészségügyének a szolgálatába. Az előzmények többé kevésbé ismeretesek. Másfél éve, hogy konfliktusba került a munkásbiztosító és az orvosok. A pénztári orvosok szerény fizetése okozta a bajt és a vége az lett, hogy a bajai orvosok szolidaritást vállaltak a pénztárral szemben és nem vállaltak a betegsegélyző pénztár orvosai állásait. Csak *Kuzman Oszkár* dr. vonta ki magát a paktum alól és az orvos híján szűkalkodó pénztár alkalmazta is öt orvosnak. Így telt el másfél esztendő, melynek során egyetlen orvos látta el 3000 ember egészségügyét. Nem csoda, ha ily körülmények baja is volt a betegkezelés körül, ami azután arra indította a pénztár vezetőségét, hogy új tárgyalásokat kezdjen az orvosszövetséggel. A szövetség évi 9000 koronáért hét orvost ajánlott föl a pénztárnak, de volt egy föltétel is a pénztár szolgálatába való állásnak, az t. i., hogy az orvosszövetség tagjai a szolidaritást annak idején nem vállalt jelenlegi orvossal hivatalban nem foglalnak el. Heteken, hónapokon át folyt az üzenetváltás orvosok és pénztár között, míg végre most a pénztári igazgatóság, beérkezett panaszok alapján fölfüggesztette a jelenlegi orvost. A fölfüggesztés után hét bajai orvos állott a pénztár szolgálatába és a hét eleje óta dr. *Bernhart János*, dr. *Dömötör Kálmán*, dr. *Beccás Gyula*, dr. *Wallehsausen Gyula*, dr. *Ladányi Mór*, dr. *Kóhegyi Károly* és dr. *Raisz Sándor* látják el a pénztár 3000 tagjának egészségügyét.

Tanítók az adai gazdasági tanfolyamon.

Az adai földmivesszkola évről-évre gazdasági tanfolyamot rendez, melyre a tanítók az ország minden részéből jelennek meg. Ez idén a következők érkeztek meg, illetve vesznek részt a tanfolyamon: *Szöllősy Gyula* Sztámár, *Pávay György* Nagydobos, *Kormos József* Mohol, *Király Gyula* Dunaszekőcs, *Kontarik Gyula* Kölpény, *Papp Gyula* Lacfalú, *Szinkovics Béla* Dályok, *Kádár Imre* Nyiregyháza, *Denuel Adám* Nagybecskerd, *Maksa Ferenc* Csengerbagós, *Muhi András* Magyarakanizsa, *Niemetz Alfréd* Monostorszeg, *Nemes József* Magyarereggy Kósa József Szalatnak, *Dani Mihály* Nagy-Kálló, *Filip Endre* Nagyhálás, *Orosz István* Nagyecsed, *Lakatos Károly* Gáva, *Székely Sándor* Kállósején, *Miklós Péter* Adai, *Czabafi Jenő* Adai, *Földes Mihály* Adai, *Wortner Károly* Palánka, *Piller György* adai tanítók.

Az ujvidéki sportegylet e hó 18-án és 19-én háziversenyt rendezett,

melynek ez az eredménye: 100 m. futás. 1. *Máttyus Gyula*, 2. *Dajevics Iván*, 3. *Spirka J.* 400 m. futás. 1. *Dénes Jenő*, 2. *Máttyus Gyula*, 3. *Findeisen és Sipos* holtverseny. Távgyaloglás: 1. *Putsay Gy.*, 2. *Dé-*

nes J., 3. *Sipos J.* Magasugrás: 1. *Spirka J.*, 2. *Káldor S.*, 3. *Gözl Bertalan*. Súlydobás: 1. *Aksamovics Zorán*, 2. *Spirka J.*, 3. *Gaal F.* Rúdugrás: 1. *Káldor S.*, 2. *Máttyus*, 3. *Aksamovics*. Távgulás: 1. *Spirka J.*, 2. *Payer J.*, 3. *Dénes J.*

A torzsaí Diákegylet augusztus 2-án táncsal egybekötött műkedvelői előadást rendez.

Betörés a bajai zsidótemplomba. A napokban betörték a bajai zsidótemplomba, de nem vittek el semmit, mert a perselyek üresek voltak.

Tanítók kirándulása Vaskutra. A bajai továbbképző tanfolyamot hallgató tanítók e hó 22-én kirándulást rendeztek a szomszédos Vaskutra. *Scherer Sándor* igazgató, továbbá *Amler Antal*, *Barcsai József* és *Wohlmuth István* előadó tanárok vezetésével. A vaskuti vasutállomásról egyenesen a népvándorlaskori halmokhoz vonult az egész társaság. A vaskuti u. n. Avarombok egy félóránnyira fekszenek az ottani vasuti indóházától. A tizenhárom halom egyik legmagasabbikára feljutni játszi dolog volt a sok Kárpát-vidéki pedagógusoknak. A dombtetőn *Wohlmuth István* tanár ismertető előadást tartott a köréje gyűlt hallgatóknak a halmok eredetét illetően, Bácsmegeye monografiája alapján. A kemencealaku vaskuti halmokhoz hasonlókat eddig még nem fűdöztek fel hazánkban. És dacára hirneves régészünk *Rómer Flóris* által 1868-ban eszközölt ásatásnak, — amely alkalommal ezen halmok belsejében alagutszerű üregek, s abban egész emberi csontvázak és fogasalaku vasdarabok találtak, — még mindig nincs teljes határozottsággal megállapítva azon egyébként igen valószínű körülmény, hogy ez a tizenhárom vaskuti halom tényleg valamely őskori néptörzs jeleinek megannyi sírhelyét képezi-e. A nevezetes halmoktól a községbe jöttek be a már fűdözésben levő kirándulók, hol kellemesen meglepve szemlélték a gazdag német falu hosszú, széles, egyenes és szépen fűdözött utcáit, takaros épületeit. Megnézték a község impozáns, szép templomát is.

Gyógyszerészek értekezlete. A szabadkai gyógyszerészek kezdeményezésére vasárnap gyűltek össze Bácska összes gyógyszerészei, hogy egy sorba tömörüljenek az új gyógyszerésztörvény ellen. Az értekező d. u. 3 órakor kezdődött. A gyűlés elhatározta, hogy a legerélyesebben tiltakozik a közjogi gyógyszerésztörvény ellen és minden erejével oda fog hatni, hogy jogi személyek: községek, városok, kerületi pénztárak, vasuti pénztárak, és kórházak gyógyszerengedélyt ne kapjanak. A gyűlés elnöke *Szilberleitner Ferenc*, jegyzője *Schubert Arnold* volt. Bácska összes községei képviselve voltak és megjelentek *Gyelmis Gerő*, *Lányi Mór* és *Mukics Simon* képviselők is.

A bajai Polgári Olvasóegylet augusztus elején táncsal egybekötött kabarett estélyt rendez a saját udvarhelyiségében a következő programmal: 1. »A vén cigány.« (melodráma) *Farkas Imrétől*: előadja *Ernst Béla*, zongorán kíséri *Szigrist István*. 2. »A tanu.« *Váradíj Antaltól*, előadja *Ingusz Miksa*. 3. »Kuruc nóták.« tárogaton előadja *Spiegel János*. 4. »Ne mondj igazat.« *Molnár Ferentől*, előadja *Wunderlich János*. 5. Szemelvények a klasszikusokból. Zongorán előadja *Steiner Ottó*. 6. Programmon kívüli szám: 7. »Visszavárlak.« (melodráma) *Endródi Sándortól*, előadja *Ingusz Miksa*, zongorán kíséri *Steiner Ottó*. Belépti díj személyenként 1 korona, család-jegy 3 korona. A tiszta jövedelmet az egylet könyvtára gyarapítására fordítják.

Plébános-választási mozgalmak Péterrévén. Péterrévén írják: *Rózsa Imre* elhalálása folytán megüresedett plébánosi állás körül igen erős mozgalom észlelhető a különben csendes és rendkívüli békés érzésű nép soraiban. Az egész község osztatlan becsüléssel s szeretettel veszi körül *Drozdik Imrét*, a község szülöttjét, ki mély vallásossággal a más vallásuak iránti messzemenő türelemmel a nép igazi atyjaként tölti be jelenleg az adminisztrátori megbízatását. Bár ő maga semmit sem tesz jelölése érdekében, mégis a főgyházmegyei szentszékhez küldött hazug, alattomos, névtelen felterjesztések látnak napvilágot, amely ellen, a tiszteletből és szeretetből fakadó tiltakozások igen magas hullámokat vertek a községben. A népek erős felháborodását mult vasárnap maga az adminisztrátor iparkodott lecsendesíteni s az ő iránta megnyilatkozó szeretetre hivatkozva kérte az egygyűlt nagy tömeget, hogy magát minden mozgalomtól tartsa távol s ezen aljas rágalmakat a névtelen s ismeretlen szerzővel együtt vesse meg, de ne gyanúsítson senkit vele; ha pedig a felsőbbség másként határozna, mint ahogy óhajtnák, mely vallásosságával nyugodjék meg, mert a hívőknek javát kétséget kizárólag érsek atyánk a legjobban akarja. Mire a hívek szeretett lelkiatyjuk szavaira békésen eloszlottak. Csütörtökön *Mihálovits*

Endre országgyűlési képviselő meglátogatta péterrévei választóit, mely alkalommal az egész község az előjárósággal s jegyzőivel élükön megjelent a képviselő előtt. Dr. *Sztárcevsits Jenő* közleg. jegyző meggyőző szavakkal ecsetelte a nép szeretetét s óhaját *Drozdik Imre* jelölése iránt s kérte, járjon közbe érsek atyánknál s a tapasztaltak hű előadásával hasson oda, hogy ezen óhaja a 8000 péterrévei hithű katolikus polgárnak teljesülhessen. *Mihálovits* Endre megígérte, hogy személyesen jár közbe s a péterréveiek kérelmét illetékes helyen tolmácsolni fogja; de ha mindamellett nem volna teljesíthető a kérelmi, a felsőbbség bölcs határozatában nyugodjék meg mindenki. A hívek *Mihálovits* és *Drozdik* éltetésével oszlottak szét.

A pacséri ifjuság augusztus 1-én este 8 órakor a Központi-vendéglőben, dr. *Wachsler* Edéné urnó rendezése alatt a Gyermekevédő Liga javára tartandó táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak. A műsor a következő: 1. Ajánlott levél, vigjáték egy felvonásban. Írta: *Eugène Labiche*. Személyek: *Hortense*, fiatal özvegy *Aradszky Nádía*. *Francine*, komorna *Weiszberger Ritta*. *Fougasson*, amerikai *Vajda György*. *De Courvalin* *Hektor Weiszberger Sándor*. 2. Hangsúly, monológ, előadja: *Halász Tercsi*. 3. A vén cigány, melodráma. Írta: *Farkas Imre*. Szavalja: *Kincses Aranka*, zongorán kíséri: *Vajda György*. 4. Megjött a papa, vigjáték egy felvonásban. Írta: *Erdélyi Zoltán*. Személyek: *Pali Ráczics Simon*. *Rózsika Lengyel Rózsika*. A papa *Ikrás Sebő*. *Böske*, szobaleány *Horváth Giza*. 5. A nővérek, dialog.

Uj cégek. Bácsmegeyében ujabban eme cégalakulások történtek:

Kula, *Lövy Adolf* üveg és edénykereskedő,

Kula, *Lövy Adolf* divat- és kézműárkereskedő.

Gombos, *Gombosi* községi hitelszövetkezet. (Az alapszabályokat akként módosították, hogy a társaság célja az eddigieken kívül, tagjait vállalkozásukban és netáni üzleti ügyekben is segíteni.)

Palánka, *Abelsberg* és *Orova* gobonakereskedők. (Tulajdonosok: *Abelsberg Simon* és *Orova Arnold*.)

Zombor, *Első zombori* gőzmalom, *Áman Ferenc* és tsa. (Tulajdonosok *Áman Ferenc* és neje *Weisz Krisztina*.)

Vegykisértil intézet Szabadkán. A földművelésügyi miniszter, rendelete szerint Szabadkán levő *Prokesch Imre* féle vegykerületi intézetet nyilvánossági joggal ruházta föl.

Három betörés Temerinben. A napokban — mint levelezőnk írja — két utazó járt nálunk, foglalkozásra nézve szerelő technikus. Ők legalább ezt állították magukról, s állításukat könyvecskéjükkel igazolták. Több helyen bekopogtattak, hogy nincs-e villanyos csengő javítani vagy bevezetni való? Az egyik helyen, a hol találtak munkát, s megis csinálták a villanyvezeték, nagyon gyanusan viselkedtek. Úgy látszik a villanyos csengők felszerelése vagy megigazítása csak olyan mellékes foglalkozásuk, s csak alkalom arra, hogy körültekintessenek a portán, nincs-e valami elidegeníteni való. Az említett helyen a házi gazda élesszemű leánya szemügyre vette őket munkálkodásuk közben gyanusnak tetszett előtte, hogy a szerelők nagyon körültekintgetnek nagyon szemügyre vesznek mindent. S a leány gyanuja nem is volt alaptalan. A villanyos szerelők ugyanis azon az éjszakán három helyen is betörték az ablakon keresztül. S bár a főnt szóban forgó házat megkímélték, az utóbb említett három helyen, ha nemis sokat de egy kis aprópénzt, s egyet mást elemeltek. *Kohn* *Dávid* vegyes kereskedésében a mi pénzt, bélyegekkkel együtt találtak, ellopták. Az egész 60 koronát tesz ki. *Kovács Pál* hentesüzletéből egy egy bárdot, s egy jókora darab szalonát emeltek el. Úgy látszik, szegények éhesek voltak. *Guszman* *Albert* kereskedőnél mindössze 8 koronát találtak, s ráadásul egy üveg sör, a mit jóízűen mindjárt meg is ittak. Nevezetes, hogy a község két ellentétes pontján törtek be, hozzá még a főutcán, a nélkül, hogy valaki észrevette volna őket. Azért nem kerülték ki a csendőrség kezét. Néhány nap mulva *Csürogon* elfogták mindkettőjüket s megtalálták náluk a betörésre használt eszközöket meg a szalonna maradékot. *Steiner* *Magyar Kálmán* és *Jakabna* vallják magukat, s a kézzel fogható bizonyítékok mellett is konokul tagadnak. Most azonban már a hívősen ülnek.

Öngyilkosság Szilbereken. Ifj. Herman Miklós szilbereki lakos a napokban a korcsmámba ment, ott tele itta magát, azután részeg állapotban revolverrel agyonlőtte magát.

Egyik csendőr a másikat leszúrta. Gajcsik Tamás csendőr, akinek 16 órai szabadsága volt, a szomszédos Zsindelyits-féle vendéglőben sörözött, s egy kissé elázott. Már le is telt szabadságideje, ő azonban tovább iszogott. Török őrsparancsnok egy próbacsendőrt küldött érte, de Gajcsik nem ment azonnal, hanem azt felelte, hogy rövid idő alatt odahaza lesz. Erre az őrsparancsnok a próbacsendőrral együtt fegyveresen átment a vendéglőbe s felszólították az ittas csendőrt, hogy menjen velük. Ez azonban még akkor is vonakodott, mire vasba akarták verni. Gajcsik azonban nem hagyta magát, sőt a részegzett szuronyt is ellökte magától. Miután az őrsparancsnok felszólítására s a törvényre hivatkozva sem engedelmességet, az őrsparancsnok szolgálati fegyverével hasba szúrta úgy, hogy a szurony hegye a hátán jött ki. Ezután karonfogták s úgy vezették mintegy 30 lépésnyire a korcsmától, itt azután összeesett és meghalt. Az őrsparancsnok azonnal jelentést tett az esetről felsőbb hatóságának, mire e hó 22-én egy hadbiztos érkezett Zentára az ügy megvizsgálása végett.

KÖZGAZDASÁG.

A hercegszántói országos vásárra a kereskedelmi miniszter engedélyével, ezentúl sertést és juhot is szabad fölhaltani.

A szőlő állása a Felsőbácskában. Jánosshalma, július 18-án. Jánosshalmán és környékén oly remek bortermésre van kilátás, amilyen talán soha sem volt, persze feltéve, hogy valami veszély közbe nem jön. Az 1907. évi termésből volna még jó bor eladó 72-80 fillérig. Ma, akinek bora van igyekszik eladni, mert előrelátható, hogy az idei termés olcsóbb lesz. Gyümölcs: barack, alma, szilva szintén sok van, amelyeket kereskedők naponta vagonszámra szállítanak. A gabonatermés igen rossz volt a nagy szárazság miatt. Kukorica stb. még lesz, mert most már sűrűbben van eső. (Sch. S.)

A szőlőtermés a Tiszamentén. Szőlőink, dacára a nagy hőségnek és szárazságnak, még ez ideig jól állanak és szépen fejlődnek; fél azonban, hogyha az időjárás később is ilyen marad, a további fejlődés meg fog állni s eddigi bő termésállításaink csökkenni fognak. Munkálatunk végzésével ezen évben sem az időjárás, sem a munkáviszonyok nem hátráltattak bennünket, rendben is vannak az egész környéken mindenfelé téve csak jó kiadó eső hiányzik, hogy eddigi bő termésünk meg ne zavartatnék. Zöldoltásunk gyenge, mintegy 60%-ot adott a kedvezőtlen időjárás miatt. Korai fajok, minő a Madeleine angevine, Muscat gros noir hatif, már kezdenek zsendülni. Általában ezideig semmiféle betegséget nem észleltünk. Napszám 1:60 és 1:80 K. (Sz. F.)

Az időjárás. A múlt héten nagyjobbmértű esőzés volt a megyében. A tengerre és egyéb kapás növényekre jó hatást tett.

A Magyar Országos Központi Méhészeti Egyesület kérelmére a keresk. miniszter f. évi július 18-án 55078. sz. alatt kelt elhatározásával, a folyó év augusztus hó 8-12-ig terjedő időben Bécsújhelyben méhészeti kiállítás kapcsolatosan tartandó 53. vándorgyűlésre utazó méhészek számára úgy a magy. kir. államvasutak mint az ezen vasutak kezelése alatt álló helyiérdekű vasutak vonalain is utazási kedvezményt engedélyezett, mely szerint úgy az oda-, mint a visszautazás alkalmával az I. kocsiosztály számára egy egész másodosztály, a II. kocsiosztály számára egy egész harmadik osztály, a III. kocsiosztály számára pedig egy fél II. osztályú jegy váltandó. A kedvezmény igénybevételéhez szükséges igazolványokról, valamint olcsó és jó lakásról és vezetésről a fent nevezett egyesület (Budapest, VIII., Ludovika-utca 22) és a »Méhészeti Lapok« szerkesztősége (I., Virányos-ut 28. sz.) gondoskodik, a hol a kiállításra és vándorgyűlésre vonatkozó szükséges tudnivalók is megkaphatók.

Bácsmezei Gazdasági Egylet. Komlószakosztálya f. hó 26-án dr. Pertschy Ferenc ny. főőrzorvos elnöklésével ülést tartott, melyen a komlóértékesítés módozatait állapították meg. Az ülésen Cséser Lajos tanár adott minden kérdésre részletes felvilágosítást. Az ülésből táviratilag üdvözölték Latinovits Pál ny. főispánt a gazdasági egylet elnökét.

A titeli kosárfonók termelő szövetkezete — mint már jeleztük — megalakult. Ezen szövetkezet az alakuló közgyűlés által elfogadott

alapszabályok szerint és a m. kir. pénzügyminiszterium 52717/1908. sz. a. kelt engedélye alapján az 1908. XXIII. t.-c. értelmében keletkezett. A vállalat tárgya: a kosárfonó házi ipar fejlesztésének, kosárfűz beszerzésének, termelésének és feldolgozásának s a készített áruk értékesítésének hitelnnyújtással való elősegítés által tagjainak anyagi helyzetét javítani s őket takarékosagra és pontosságra szoktatni. Egy üzletrész 25 koronában állapították meg és havi 42 filléres előleges részletekben fizetendő be. A tag a szövetkezet kötelezettségeiért saját üzletrésze névértékének ötszörös összegéig felelős. Az igazgatóság: 7 tagból áll, kik közül hatot három évre a közgyűlés választ, egyet a Központ nevez ki. Az igazgatóság tagjaiul valamennyien cégjegyzési jogosultsággal megválasztottak: Zitta János, ifj. Schäfer Jakab, Hang Fülöp, Herzberger János, Farkas András és Werner Péter; az Országos Központi Hitelszövetkezet által pedig Jancsuskó László neveztetett ki.

A zentai réti csatornázást vizsgálta főül a napokban Jeszenszky Béla kir. főmérnök, miniszteri kiküldött.

Állatfölhajtás a garai hetipiacra. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a garai pénteki hetipiacra sertést és juhot hajthassanak föl.

Nyilatkozat.

Schmidt Fülöp újverbászi építési vállalkozó által községünkben ujonnan felépített községházának felülvizsgálata és átvétele folyó évi július hó 21-én dr. Széchenyi Tamás szabályi járási főszolgabíró ur elnöklete alatt Kende Ignác zombori kir. főmérnök ur közreműködése mellett a községi előjárósága, valamint az intelligencia és nagyszámú gazdaközönség jelenlétében — történt meg, mely alkalommal a felülvizsgáló bizottság a hatalmas épületet kifogástalanul vette és ez alkalomból Schmidt Fülöp építési vállalkozónak sikeres és minden tekintetben szépen és szolidan teljesített munkálatért teljes megelégedését és dicséretét fejezte ki, ennél fogva nevezett vállalkozó urat úgy a társhivataloknak, valamint az építeni szándékozó közönségnek legmelegebben ajánlhatjuk.

Boldogasszonyfalva, 1908. július 22-én.

A község nevében:

Vukov Jakab
jegyző.

Nyilatkozat.

Dr. Antalik Károly vajszkai uradalmi orvos ur a »Bácsmegeye« folyó évi július hó 24-iki 30. számában azt a nyílt és közérdekből tett panaszomat, hogy beteg édes anyámat a kuglizáskor esküt tett és lelkiismeretes orvoshoz nem méltóan fogadta, mint »rosszakaratu információ alapoló és a valóságnak meg nem felelő koholmányt, mely orvosi reputációját mélyen sérti, a leghatározottabban és legerélyesebben visszautasította«.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy az információt édes jó szüleimtől kaptam. Igaz és őszinte panaszra volt ez egy beteg anyának, aki a következő tanácsot adta: »Fiam ily orvos ne légy, inkább tedd le a bonckést és keress magadnak más pályát«.

Aki pedig még gondolkodni és lelkiismeretesen érezni tud, az igazat fog nekem adni akkor, amikor azt mondom: »Édes szülők rosszakaratu információt nem szoktak gyermekeiknek adni, hisz azokat bajba csak nem keverhetik.

Amit állítottam, azt a maga egészében fentartom, mert az nem koholmány, hanem való igazság.

Antalik orvos ur pedig jegyezze meg, hogy hazudni nem szoktam, de hogy Ön vaskos valótlanságot mondott, azt állítom és ha kell be is bizonyítom.

Orvosi reputációját ne egyszerűen tagadó nyilatkozattal védje, hanem keressen elégtételt a bíróságnál.

Pakledinacz Bona palonai lakosnak is, aki egyik vasárnap délután akarta fogát kihuzatni, azt mondta, hogy: »miért jön ilyenkor«.

Mindezek után arra kérem orvos ur, hogy doboltassa ki a szomszéd falvakban: Mikor van másfelé elfoglalva, mikor jár takarékpénztárba, kaszinóba és mikor szokott kuglizni. A betegek talán várnak és jönnek akkor, amikor végre mint orvos rendel.

Orvos ur, aki beteg édes anyámat bántja, azt én sem kimélhetem.

De azért megsérteni, megbántani nem akarom.

Hanem ami igaz, azt kimondom.

Viszontlátásra, ha kell a bíróságnál.

Palona, 1908. július 26.

Steuer Mihály
orvostanhallgató.

Szerkesztői üzenetek.

B. M.-né, Nagyszöllős. Hétfőn válaszoltunk levelben.

B. D., Mozsor. A fenforgó körülmények közt nem veszik föl a tanfolyamra, hacsak erre külön miniszteri engedélyt nem nyer. Ez utóbbi esetben vizsgáit utólag is leteheti. Erre a célra azonban egy igen befolyásos férfit kellene igénybe vennie, aki személyesen járna el a miniszternél.

H. B., Veszprém. Az üdvözlőtet átadtuk: köszöni a figyelmet.

»Elhagyjam-e.« Hogyne. De mielőbb. Kár a tentáért.

St. D. Zombor. Elettük. Annak idején e szerint fogunk cselekedni.

K. E., Zombor. Köszönjük szépen.

Gy. B., Zenta. Nem közölték velünk, tehát nem mondhattunk róla véleményt.

»Express« E hó 28-án nyert elintézt.

G. V., Szabadka. A monográfiának főfejezetei ezek lesznek: Előszó, a vármegye természeti viszonyai, a községek, a megye népe, vizek, vízsabályozás és ármentesítés kereskedelem, ipar, mezőgazdaság, egészségügy, közoktatás-ügy, irodalom, tudomány, művészet, a megye őskora, a megye története, a megyebeli nemesek családjai stb.

Apolló-nyomda, Budapest. A kért számokat szerdán postára tettük.

Egyetemi hallgató, Palánka. Urszentivánt (Despot Szent Iván) Brankovics Iván despota alapította 1696-ban, 1 esztendővel a zentai háboru előtt. Az ottani szerbek Csernovits Arzén metropolita vezetésével költöztek e községbe.

L. M.-ka. Az előre haladt idény miatt már jóval olcsóbban szerezhető meg. Dehát erre a néhány hétre nem is érdemes. Hiszen szeptember elején kiszorítja az őszi divat.

H. N., Ujvidék. Még június 20-án küldtük el.

T-b. Lapunk vezére néhány nap mulva Budapestre érkezik, s akkor el fogja intézni.

3984/1908. szám

Pályázati Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásához tartozó **Katymár** községben megüresedett községi **jegyzői állásra** ezzel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni óhajtokat, hogy az 1883: I. tc. 6 §-a, illetve az 1900: XX. tc. 3 §-a értelmében eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban **folyó év augusztus 5-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkezettek figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Havi előleges részletekben a községi pénztárból felvehető 1022 kor. 40 fillér készpénz fizetés.

2. Urbéri jellegű 20^{1252/1600} hold szántó-föld, 1200 □ öl betelepített szőlő és 1^{801/1600} hold legelőiletmény haszonélvezete.

3. Szabadlakás a katymári 663. ö. i. sz. házban, a melyhez 870 □ öl kert tartozik.

4. Természetben kiszolgáltatandó 6 öl kemény tűzifa.

5. A magánmunkálatokért szedhető szabályrendeletileg megállapított díjak.

A német és bunyevác nyelv birása föltétlenül megkivánatik.

Bácsalmás, 1908. július 15.

Koller Oszkár,
főszolgabíró.

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt**

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító.

ZENTA.

FIGYELEM! Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

pénzkölcsönt felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég-, élet- és baleset biztosításokat kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, cimeket irtatni,

fuarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megakadályozása véget felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

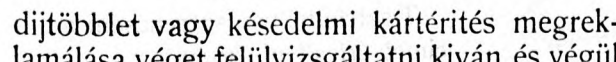
az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda

törvénytörvényesen bejegyzett céghez

VII. kör., Batthyány-utca, a gözlődővel szemben.

(Tulajdonos: **Malusev Sándor.**)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

4749 szám.
kig. 908.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben megürült évi 1000 korona javadalmazással egybekötött 1-ső számú **lovass rendőrszolgálati** állásra ezennel pályázat nyitattik, felhívhatnak mindazok kik ezen állást elnyerni óhajlják, hogy a keresztlevel katonai igazolvány orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítványon nyul felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényüket az 1908. évi **augusztus hó 3-ig** alulírott elöljáróságnál annál is inkább adják be mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát a **község adja, azonban** ló-tartásról önmaga gondoskodik.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítottak.

Topolya, 1908. évi július hó 17-én.

2-2

Elöljáróság.

2539 sz./1908.

Hirdetmény.

Alulirt községi előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy **Jánoshalma** község mint erkölcsi terület tulajdonát képező **vadászati jog** gyakorlását az 1883. évi XX. t.-c. 2 és 3 §-ainak figyelembe vétele mellett folyó évi augusztus 1-től kezdődő 6 évre, folyó évi **július hó 31-én** d. u. 3 órakor a község tanácstermében haszonbérbe adja.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jánoshalmán, 1908. évi július hó 14.

Kopeczky Győző
jegyző.

Komáromi Gergely
2-2 biró.

Freystädter Flóra emlékiratai!

Életem Szerelmeim Szenvedéseim
irta: **Báró Spléyné Freystädter Flóra.**

Az ismert budapesti milliósosleány megragadó közéletiséggel irta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet **2 K-ért** küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,

Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel **2 korona 50 fillér.**

Kezelés előtt!

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után!

Boros hordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kaphatók, 3-4 kracárjával literenkint **Schmidt János** hordókereskedőnél, **Bácsfeketehegyen.** Állandóan nagy raktár. -- Ugyanitt egy billiárdasztal is eladó. 20-12

Ujsóvén eladó
remekül berendezett
motoros hengermalom.
Ajánlatok „**Motormalom**“ címen **Ujsóvéra** küldendő.
Ügynökök díjaztatnak. 10-10

„A ZSIDÓ“

Mindenki, aki a zsidó vallásnak erkölcsi jelentősége iránt érdeklődik, vegye meg

dr. Flesch Ármin

mohácsi főrabbinak, „**A ZSIDÓ**“ című könyvét, melyet a „**Bácsmegeye**“ is ismertetett, s mely népszerű munkáról a legkiválóbb szakkörök a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Kapható a szerzőnél és minden könyvkereskedésben.

Ára 5 korona.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A BÁCSEMEGYE

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A BÁCSEMEGYE

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását celozzák.

A BÁCSEMEGYE

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A BÁCSEMEGYE

nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hí, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

**Mutatványszámot mindenki-
nek 4 héttig ingyen küldünk.**

A BÁCSEMEGYE

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körut 2. szám
alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta
bélyegzőgyár és intézet:

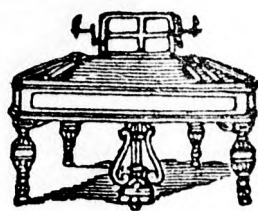
GEDULDIGER HUGÓ

vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetőség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

KUDLIK ÁDÁM hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.)
Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaid, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos árákért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

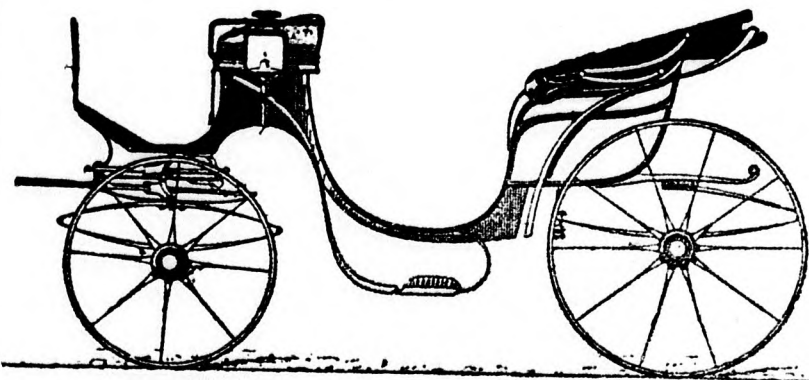

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.** Mindezek előrebocsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint kulcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat **ujakra becserelek.**

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.

»Bácsmegeye» vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda).

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legélénkebb figyelemmel kíséri a **külföldi tapasztalatokat**, ujdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a **legsokoldalubb és legértelmesebb szőlészeti ujság**, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“nek hivatalos közlönye.

A **Borászati Lapoknak** a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítőek, de különös súlyt helyez a **tudósításokra** is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább **egy nagy színes műmellékletet** kap, valamely magyar szőlőfaj híu képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett **szőlőbetegséget** vagy **rovart** és az ellenök való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Baross Károly örököse.

Felelős szerkesztő:

Dr. Druker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre **12** kor. 1/2 évre **6** kor. 1/4 évre **3** kor.

Mutatványszámot három héten át szívesen küld a

BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címét értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54 szám. alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő